

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND

Strandgatan 25
22 100 Mariehamn
Tel.nr. (018) 25127 Fax.nr. (018) 16595
Hemsida. www.mpn.aland.fi

MILJÖTILLSTÅND

Datum

27.08.2002

Ärendenummer

MPN-02-2

Sökanden

Kraftnät Åland AB, Neptunigatan 2, 22100 Mariehamn

Ärende

Ansökan om miljötillstånd för utläggning av 45 kV sjökabel i vattendrag.

Ansökan har anhängiggjorts vid miljöprövningsnämnden 07.02.2002.

Verksamhet och dess placering

Ansökan avser utläggning av en ny 45 kV:s sjökabel mellan Hellesbysand och Kappalö i Hammarland. Arbetet avses att inledas våren 2002.

Grund för sökande av tillstånd

Grunden för sökande av miljötillstånd är 11 § landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), då tillstånd behövs enligt 6 kap. 16 § 2 mom. vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och bilaga 1 punkt a landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001).

Tillstånd och avtal rörande verksamheten samt området planläggningssituation

Skriftliga samtycken till nedläggningen av sjökabeln från Hellesbysand till Kappalö i Hammarland har erhållits från markägarna och samfälligheten.

Platsen för verksamheten och miljöns tillstånd

Berört vattenområde

Utläggningen kommer att ske från Hellesbysand till Kappalö i Hammarland.

Miljöns tillstånd och beskaffenhet

Sökanden har låtit Geologiska forskningscentralen utföra undersökning av botten mellan Hellesbysand och Kappalö. Enligt ekolods profilen varierar bottendjupet i sundet mellan 2 m till 19 m. De djupaste ställena ligger i mitten av sundet. Botten består huvudsakligen av gyttja. Nära stränderna blir botten snabbt hårdare och består ställvis av lerig morän och berg.

Enligt sammanfattningen som geologiska forskningscentralen gjort lämpar sig den undersökta kabelrutten bra för den framtida kabeln, parallellt med två gamla 10 kV kablar som Ålands Elandelslag har i området. Havsbotten i sundet är för det mesta mjuk lera och inga märken av större strömningar i sundet kan ses. Båda landningsområdena verkar också vara lämpliga för kabeln fastän botten är hårdare och berggrunden syns ställvis vara nära.

Verksamhetsbeskrivning

Utförandet

I syfte att höja försörjningstryggheten och hålla elkvalitén i Eckerö skall en ny 45 kV ledning byggas från Kraftnät Åland Ab:s elstation i Hellesby till en ny 45/10kV elstation i Storby, Eckerö. En 45 kV sjökabel mellan Hellesbysand och Kappalö ingår i denna ledningsförbindelse. Ålands Elandelslag har redan två 10 kV sjökablar i samma område. Den nya ca 550 m långa 45 kV kabeln utgår från en nybyggd kabelstolpe på fastigheten Fridhem 76-410-3-11 i Hellesby och slutar vid den nybyggda kabelstolpen på fastighet Östergård 76-411-1-2 på Kappalö. Kablarna läggs tillsammans i ett gemensamt dike till 5 m vattendjup varefter de ligger fritt på botten. Detta innebär att kabeldiket slutar ca 20 m från land. Övergången till luftledningen blir på Hellesbysidan ca 130 m från stranden och på Kappalö ca 20 m från stranden. Undervattensträckan blir ca 400 m. Vid grävning av kabeldikena i stranden eftersträvas minimalt ingrepp på träd och buskar.

Material

Sjökabeln kommer att ha en ledarareal på 3x240 mm² aluminium.

Koppling

Luftledningen kopplas samman med sjökabeln via nya 45 kV ledningsstolpar.

Nedläggning

Kabelutläggningen görs från en arbetsbåt som kan bära kabeln, vars vikt är 6,5 ton, samt läggingsutrustning som väger ca 7 ton. Kabeln skall läggas på botten med största möjliga försiktighet för att inte skada kabeln och inte grumla botten och för att erhålla bästa möjliga förhållanden för dykarna som skall besiktiga eller göra mindre förflyttningar av kabeln på botten.

Land och sjökabelutläggning

Kraftnät Åland Ab har för avsikt att bygga en 45 kV-ledning mellan den befintliga elstationen i Hellesby, Hammarland och en 45 kV elstation som planeras att byggas i Storby, Eckerö. Den nya 45 kV-ledningen planeras att byggas som friledning förutom då den passerar Marsund där sjökabel används. Ledningssträckan är ca 12 200 m och sjökabeln ca 410 m. Ledningen följer Ålands Elandelslags 10 kV friledning fram till vinkeln västerut i Marby och byggs i gemensam ledningsgata. Ledningsgatans bredd är 40 m. Då sjökabeln lagts på botten lämnas den att slamma igen av vågrörelserna vid sjöbotten för att med tiden täckas av nytt bottensediment.

Bästa tillgängliga teknik (BAT)

Nedläggningen av sjökabeln utförs på konventionellt vis med båt/pråm.

Verksamhetens verkningar på miljön

Miljöpåverkan

Eftersom verksamhetens miljöpåverkan främst är tillfälligt till men för bottenflora och fauna genom grumling av bottensedimenten vid själva arbetsutförandet, vilket kan begränsas genom tidpunkten för arbetets utförande, har inte vidlyftigare utredningar om dessa miljöaspekter utförts av sökanden.

Sjökabeln kommer att förbli intakt under användningstiden och blir med tiden en del av tillgängligt bottenutrymme för florin och faunan. Vid en eventuell upptagning av kabeln kommer tillfällig störning i vattenmiljön åter att erhållas.

Buller och skakningar

Verksamhetens störning minimeras genom användande av för ändamålet avsedda redskap, maskiner och fartyg samt genom att utförandet sker under en begränsad tidsperiod.

Verkningar på naturen och naturskyddsvärden

Själva utförandet orsakar en kortvarig grumling vid landfästena och i bottensedimentet. Beroende på botten beskaffenhet vid de olika delarna av projektet, d.v.s. om det är erosions-, transport- eller ackumulationsbotten, kommer kablarna att sjunka in i sedimentet efter en tid eller förbli fria på botten p.g.a. bottenströmningen. Till de delar av utläggningen där kabeldiken anläggs uppstår en tillfällig förändring av botten vilken dock inte torde bli permanent. Effekterna på bottenfaunan från den här typen av störning är ännu inte vetenskapligt helt utredda.

För att minska effekterna på miljön bör verksamheten utföras under våren och hösten för att ge minsta möjliga olägenhet för fisket och människors rekreativsmöjligheter, och för att inte störa fiskarnas lek under sommarhalvåret.

Kontroll av verksamheten och dess verkningar

Kontroll och rapportering

Enligt byggnadstillstånd för 45 kV ledning skall kabeln certifieringsbesiktas och i bruktagandet skall anmälas till Ålands landskapsstyrelse.

Sökanden har meddelat att Sjöfartsverkets direktiv kommer att följas. Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt har utfärdat allmänna principer vid utläggandet av sjökabel.

Åtgärder för förebyggande av olyckor

Verksamheten bör utföras med för ändamålet avsedda redskap, maskiner och fartyg för utläggande av sjökabel så att minsta möjliga intrång och olägenhet för andra allmänna eller privata intressen åstadkoms. Arbeten med flyttbara maskiner får inte ske på ett avstånd närmare än 3,0 m från en 45 kV ledning.

Miljökonsekvensbedömning och miljöberättelse

Miljökonsekvensbedömning har upprättats i detta ärende till underlag för byggnadstillstånd av landskapsstyrelsen. Enligt 6 § punkt e landskapsförordningen om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar, (10/2000), skall byggande av kraftledningar avsedda för minst 45 kV föregås av en miljökonsekvensbedömning. Elinspektör Stig Nordberg vid landskapsstyrelsen har varit ansvarig utredare.

BEHANDLING AV TILLSTÅNDSANSÖKAN

Kungörelse

Ansökan kungjordes under tiden 04 – 25.03.2002 på Hammarlands kommuns och Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor. Kungörelsen fanns införd i Tidningen Åland och Nya Åland. Alla kända sakägare delgavs kännedom om ansökan per brev. I kungörelsen och delgivningen framgick att envar hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Det har inte kommit in något yttrande i ärendet.

Utlåtande

Miljöprövningsnämnden har begärt utlåtande från Hammarlands kommun, sjöfartsverket och från Ålands landskapsstyrelse.

Hammarlands kommun, inkom 02.04.2002

Hammarlands kommun ger ett utlåtande om att kommunen inte har några invändningar angående utläggningen av sjökabeln.

Ålands landskapsstyrelse, inkom 04.04.2002

Ålands landskapsstyrelse konstaterar att det i den bifogade miljökonsekvensbedömningen inte har beaktats eventuella fiske- eller fiskevårdsintressen. Enligt landskapsstyrelsens bedömning är fisket i området till största delen inriktat på fritids- och husbehovsfiske. Yrkesmässigt fiske förekommer sporadiskt eller inte alls. Vid en kabeldragning bör man dock eftersträva att eventuellt framtida yrkesfiske i området inte försvåras av den nedlagda kabeln. Det är inte möjligt att bedöma hur stor grumling av vattenmassan som verksamheten förorsakar utgående från ansökan. Landskapsstyrelsen anser att den del av verksamheten som förorsakar betydande grumling av vattenmassan skall utföras mellan den 1 oktober och den 1 april.

Sjöfartsverket, inkom 08.03.2002

Skärgårdshavets sjöfartsdistrikt motsätter sig inte anläggandet av kabeln. Kabeln får dock inte påverka djupgåendet i korsande farleder. Officiella farleder har ett specificerat djup i sjökorten till vilken bör läggas det officiella trallningsdjupet för ifrågavarande farled. I öppna vatten är detta 20 % av farledsdjupgåendet och inom skärgården 15 % samt i hamnar normalt 10 %. Minimi reservdjupgående är dock alltid minst 60 cm. Om utläggandet av sjökabel avsevärt påverkar sjötrafiken inom området, bör det meddelas allmänheten genom meddelande i lokaltidningarna samt genom ett meddelande till sjöfartsdistriktet, vilket utfärdar en sjövarning gällande saken.

Ifrågavarande kabel går delvis under 2,1 m båtfarleden mellan Hammarland och Eckerö. Det är av vikt att kabeln inte kommer närmare de flytande sjömärkena än ca 100 m för att undvika att de fartyg och båtar som underhåller farledens sjömärken inte skadar kabeln vid eventuell ankring. Farledshållaren är inte ansvarig för skador på kabeln, om kabeln utsättes i närheten av flytande sjömärken. Omedelbart efter utläggandet bör en koordinatförteckning samt en översiktskarta över kabelns position sändas till sjöfartsdistriktet och kabeln bör utmärkas enligt sjöfartsverkets direktiv.

Förklaring

Kraftnät Åland Ab, inkom 22.04.2002, med förklaring till utlåtandena enligt följande:

Inledningsvis vill Kraftnät Åland Ab poängtera det faktum att det redan finns två 10 kV-sjökablar längs samma sträckning. Detta betyder att samma strandområden och vattenområden berörs.

Sjöfartsverket

Den aktuella 45 kV sjökabeln inkräktar inte på farledsdjupet. Vattendjupet där kabeln korsar farleden varierar mellan 10 och 19 m. Kraftnät Åland Ab kommer vid utläggningen att iaktta sjöfartsverkets krav på avstånd mellan sjökabel och flytande sjömärken. Efterfrågad information om kabelförläggningen sänds till sjöfartsdistriktet efter att arbetet slutförts.

Ålands landskapsstyrelse

Bottenundersökningen som beskriver bottenbeskaffenheten på berörd sträcka har utförts av Geologiska forskningscentralen och rapporten är bifogad ansökan. Kabelutläggningen görs från en arbetsbåt som kan bära kabeln, vars vikt är 6,5 ton, samt lägningsutrustning vägande ca 7 ton. Kabeln läggs på botten med största möjliga försiktighet för att inte skada kabeln och inte grumla vattnet samt för att erhålla bästa möjliga förhållanden för dykarna som skall besiktiga eller göra mindre förflyttningar av kabeln på botten. Entreprenör för kabelutläggningen är inte utsedd. Kabeldikena i stränderna grävs med rundsvängande grävmaskin på pråm. Material som inte kan användas vid återfyllning av diket bortforslas för att inte påverka farledens djupgående. Återfyllnad av kabeldiken görs vid behov med krossgrus 0-6 mm. Gällande fisket och fiskevården kan konstateras att minsta möjliga påverkan sker med beaktande av att två 10 kV sjökablar redan finns på samma sträcka och att den tilläggspåverkan 45 kV kabeln bidrar med i dessa sammanhang måste bedömas som ringa. De kunskaper om bottenbeskaffenheten man erhållit från den utförda bottenundersökningen utnyttjas för att erhålla gynnsammaste förläggning.

ÅLANDS MILJÖPRÖVNINGSNÄMND'S AVGÖRANDE

Miljöprövningsnämnden beviljar Kraftnät Åland Ab, enligt 2, 11 och 24 § landskapsslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001) samt 6 kap. 16 § 2 mom. vattenlagen för landskapet Åland (61/1996) och) och bilaga 1 punkt a landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), miljötillstånd att utlägga 45 kV sjökabel mellan Hellesbysand och Kappalö i Hammarland enligt bilaga 2 och enligt nedanstående villkor.

Villkor

Tillståndsinnehavaren skall följa bestämmelserna i miljöskydds- och miljötillståndslagen och annan berörd lagstiftning samt följande tillståndsvillkor för verksamheten med 45 kV sjökabel.

Åtgärdsförpliktelser

1. Tillståndsinnehavaren skall följa Skärgårdshavets sjöfartsdistrikts allmänna principer om utläggande av sjökabel. Sjökabeln får inte begränsa djupgåendet vid farleds-områden och inte heller utläggas närmare de flytande sjömärkena än ca 100 m.

2. Sjøkabeln får inte läggas inom ankringsområde. Då arbete med att utmärka ankringsplatser på sjökorten pågår kan information om var dessa finns erhållas från Sjøfartsverket.
3. Utläggningen av kabel får inte ske närmare än 2 m från yttersta gränsen av fornminnen, såsom fredade vrak. Försiktighet i närområden kring vrak ska iakttas. Vid osäkerhet om var gränserna går, skall berörd myndighet, museibyrån vid Ålands landskapsstyrelse, kontaktas.
4. Sjøkabel får inte utläggas under fiskleksperioden mellan 1 april och 30 september.
5. Uppkommet stenmaterial som inte används för återfyllning skall avlägsnas från området till annan lämplig mottagningsplats.
6. Ifall utläggandet av kabeln avsevärt påverkar sjötrafiken inom området skall det meddelas i lokaltidningarna samt till Sjøfartsverket, vilka utfärdar en sjövarning gällande saken. Då arbetena pågår i kanalområdet skall varnings- och anvisningsskyltar uppsättas för att informera alla trafikanter.
7. Arbetena skall utföras med minsta möjliga påverkan på miljön och andra allmänna och enskilda intressen. Alla områden som berörs skall efter bästa möjliga förmåga återställas i ursprungligt skick.

Ansvar för verksamheten

8. Tillståndsinnehavaren är ansvarig för skada, men och annan förlust av förmån som möjligen förorsakas av företaget.

Kontroll- och rapporteringsbestämmelser

9. Tillståndsinnehavaren skall meddela samtliga innehavare av korsande befintliga eller planerade kablar om den nedlagda sjökabelns slutliga placering.
10. Verksamheten skall anmälas för slutsyn till tillsynsmyndigheten vid Ålands landskapsstyrelse.
11. Tillståndsinnehavaren skall skriftligt meddela tillsynsmyndigheten om när och hur utläggandet av sjökabeln utförts. Detta skall ske inom 30 dagar efter det att arbetet är slutfört. Inom samma tid skall vederbörande sjöfartsdistrikt inom Sjøfartsverket underrättas. Till meddelandena skall fogas en koordinatförteckning samt ett sjökort eller översiktskarta där kabelns slutliga position utmärkts.

Nedläggning av verksamheten

12. Tillståndsinnehavaren skall söka tillstånd för avlägsnande av kablarna då verksamheten avvecklas eller väsentligt förändras i enlighet med gällande lagstiftning.

Tillståndets giltighet, verkställande och säkerhet

13. Detta tillstånd är i kraft tillsvidare. Nedläggningen av 45 kV sjökabeln skall, vid äventyr att tillståndet förfaller, utföras inom tre år från detta beslut vunnit laga kraft, med beaktande av villkoren i punkt 4 gällande tidpunkten för fisklek då utläggning av sjökabeln i vattenområde inte får ske.

Beslutsmotivering

Huvudmotivering

Ålands miljöprövningsnämnd har granskat miljötillståndsansökan och utlåtanden som anförts i ärendet samt förutsättningarna för beviljande av tillstånd. I avgörandet har miljöprövningsnämnden även i övrigt beaktat vad som bestämts om skydd av allmänna och enskilda intressen. Utlåtanden har beaktats vid tillståndets avgörande och nedan i motiveringen.

Miljöprövningsnämnden finner att syftet i 1 kap. 1 § samt förutsättningarna i 24 § miljöskydds- och miljötillståndslagen och 4 kap. 1 och 4 § vattenlagen, uppfylls för beviljande av miljötillstånd till Kraftnät Åland Ab för utläggning av sjökabel på vattenområdet enligt karta i bilaga 2.

Nämnden finner vidare att sökanden är tillräckligt organiserad för en trovärdig skötsel samt innehar tillräcklig sakkunskap för verksamheten enligt 23 § miljöskydds- och miljötillståndslagen. Sökanden uppfyller därmed lagens bestämmelser för tillstånd. Övriga tillämpade lagrum ses under skild rubrik.

Preciserade motiveringar till tillståndsbestämmelserna

Miljöprövningsnämnden gör bedömningen att arbetet kan utföras i den omfattning som specificerats samt begränsats genom de villkor som givits med stöd av 25 och 26 § i miljöskydds- och miljötillståndslagen, eftersom företaget inte motverkar en uthållig utveckling i de vattenområden som miljötillståndet omfattar. Utläggningen av kabeln bedöms inte heller förorsaka någon olägenhet för människors hälsa eller förorening för miljön om verksamheten utförs med minsta möjliga intrång för andra allmänna och enskilda intressen.

Utförandet av vattenföretaget orsakar visserligen en kortvarig grumling vid landfästena och i bottensedimenten, men sjökabeln kommer troligtvis inte att ge någon långvarig miljöpåverkan av större omfattning. Nyttan av företaget kommer en större allmänhet tillgodo eftersom sjökabeln ingår i den nya förbindelseledningen mellan Hellesby, Hammarland och Storby, Eckerö och vars syfte är att höja försörjningstryggheten och hålla elkvaliteten i Eckerö. Tillstånd enligt vattenlagen kan beviljas för utläggning av sjökabel, då nyttan av vattenföretaget överstiger skadan.

Tillämpade lagrum

Landskapslagen om miljöskydd och miljötillstånd (30/2001), 1, 2, 8, 11, 22-26 §§.

Landskapsförordningen om miljöskydd och miljötillstånd (35/2001), bilaga 1

Vattenlag för landskapet Åland (61/1996), 1 kap. 1, 4 kap. 1, 4 och 6 §, samt 6 kap. 4-5 §§, 16 § 2 mom., 23 §.

Landskapsförordning om miljöberättelser och miljökonsekvensbedömningar (10/2000), 6 § punkt e.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs en avgift på 168 euro samt ytterligare 464,58 för annonskostnader i samband med kungörelseförfarandet.

Kungörelse av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet kungörs på Hammarlands kommuns och Ålands landskapsstyrelses anslagstavlor och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på kommunkansliet och på landskapsstyrelsens registratorskontor. Beslutet finns även tillgängligt på Ålands miljöprövningsnämnds hemsida www.mpn.aland.fi. Alla kända sakägare delges kännedom om beslutet per brev. I kungörelsen och delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över lagligheten av beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.

Bilagor

1. Allmänna principer vid utläggandet av sjökabel, farledsnätet och anläggning av undervattenskablar.
2. Karta över sjökabelns sträckning.
3. Besvärsanvisning

Sigurd Lindvall
Ordförande

Maria Carlsson-Lönngrén
Miljöhandläggare